

*Zákonnú úpravu správnych podnikov štátnych podľa zá-
sad obchodného hospodárenia bude prehĺbiť a zdokonaliť, pri
čomž bude prihliadať najmä k potrebnej diferenciacii medzi
jednotlivými typickými skupinami štát. podnikov, podľa toho,
v akej miere sa v nich uplatňujú hľadiska záujmov verejných.*

*4. Pri zjednodušovaní správy verejných ústavov a podni-
kov v duchu moderných tendencií, budiž vždy dostatočne pri-
hliadané k tomu, aby neboly ohrozené záujmy právnej bezpeč-
nosti občanov.*

Predseda júci a $\frac{1}{2}$ 14 hod. zaključil jednania V. komisie.

(Dr. L. Knappek, Dr. Štafl, Dr. Wierer, JUC. Bulín.)

Sekce VI. pro právo finanční.

Předseda: Dr. Bohumil Vlasák, zplnomocněný ministr a vedoucí odb. předn. min. fin. v Praze; **I. náměstek:** Dr. Jaroslav Preis, vrch. řed. Živnobanky v Praze; **II. náměstek:** Dr. Josef Drachovský, profesor Karlovy university; **III. náměstek:** Dr. Václav Brachtl, pres. gen. fin. řed. v Bratislavě; **IV. náměstek:** Dr. Bohdan Živanský, gen. taj. Ústř. obch. komor. v Praze; **jednatel:** Frant. Kabelka, vrch. fin. kom. gen. fin. řed. v Bratislavě.

O t á z k a 1.: Doporučuje se zachovati instituci vyrovnávacích fondů?

P r á c e podali: Dr. Eduard Wichta, vicepres. z. f. s. v Brně, Dr. Otakar Klapka, Dr. Richard Fischer, Dr. Al. Pěnička, připomínky Ed. Chudeba.

Referent Dr. V. Brachtl, president gen. fin. řed. v Bratislavě, nejprve mluví o podstatě vyrovnávacího fondu a cituje § 10 důvodové zprávy k zák. č. 77/28, podle něhož vyrovnávací fondy mají povahu provisorních institutů. Hlavní vadu jejich spatřuje v tom, že svazky o nich rozhodující nejsou odpovědny ani za jejich příjmy, ani za jejich použití. Shrnuje obsah písemných prací a připomínek: Dr. Wichta zdůrazňuje, že není třeba vyrovnávacích fondů, nýbrž vyrovnání mezi zeměmi, a to nejen co do potřeby. Dr. Fischer vytýká nedostatečnost fondu a v dodatku kritizuje osnovu nového zákona, a uvádí, že v anketě obcí byla různost názorů, většina však pro fond. Dr. Pěnička představuje si definitivní úpravu v podobě pojišťovacího fondu, do něhož přispívaly by svazky samy. Dr. Klapka jediný je pro zachování fondů. Připomínky podal Ed. Chudeba, který se domnívá, že fondy vyrovnávací musí být nahrazeny úvěry. Jsou tedy všichni až na Klapku proti zachování fondů. Referent sám je rovněž proti němu. Všichni se shodují, že jest nutno vymeziti úkoly samosprávných svazků v poměru k státu. Výpočet nemůže být taxativní. Jest otázka, zda systém dotační jest vůbec vhodný, neboť fond s dotacemi bez dalšího zatížení obce svádí k nehospodárnosti více, než úvěr. Naproti tomu omezuje se dnešní soustavou rozpočtová volnost a dochází i k nespravedlnostem, poněvadž se rozhoduje ihned, jak žádosti docházejí. Naprostá svoboda ovšem není možná. Podává potom návrh resoluce, který byl v podstatě přijat.

V debatě Dr. Fischer vytýká, že administrativní stránka fondu úplně selhala. Samospráva dostala nové úkoly, které zatížily obce, naproti tomu příjmy se nesměly zvýšiti. Kritikuje chystanou úpravu. Vicepres. Dr. Wichta zdůrazňuje, že hlavní vadou fondu jest, že země spravují jeho jmění a nejsou odpovědny ani za příjmy ani za správu a použití, a že fondy jsou konstruovány jako neosobní jmění. Doporučuje návrat k subvenčnímu hospodářství. Guvernéř Nár. banky Dr. V. Pospíšil doporučuje, aby byl vzat v resoluční zřetel k požadavku bezpečného právního a finančního základu komunálního úvěru. Sekr. Dr. Vavřeka zdůrazňuje význam statistiky příjmů a vydání samosprávných svazků a vytýká, že takové statistiky nemáme. Bez ní není možné vědecké řešení celého problému. Jest nutno rozlišovati poměry v jednotlivých zemích, zejména na Slovensku, kde otázka limitu přírážek jest vůbec nevhodná. Samosprávné úkoly zde plní téměř jen obce, a nikoliv okresy. Považuje za nutné, zavést přírážky k dani důchodové, aby všichni poplatníci si uvědomili svoji odpovědnost. Vytýká pomalé účtování přírážek. Na místo vyrovnávacího fondu jest zřídit sanační fond. Řešení musí býti odstupňované podle zemí. V historických zemích jest třeba úhrady úroků půjček na investice již provedené. Na Slovensku jest nutno teprve umožniti tyto investice a proto je třeba také usnadniti úvěr. Sekční šéf Pilař vytýká, že obce dostávají pozdě vyplaceny přírážky od berních úřadů a míní, že zlepšením vybírání by se usnadnilo i řešení hlavní otázky. Navrhuje, aby systém dotační byl nahrazen úděly, t. j. poměrnými podíly na daních, zejména podílem zemí na dani důchodové. Dr. Šafář souhlasí se systémem subvenčním pro úkoly přenesené. Gen. řed. Dr. Roos podotýká, že samospráva nemá finančního podkladu pro úvěr. Dr. Berák souhlasí s požadavkem rozdělení úkolů.

Dr. Brachtl resumuje: Úvěrem není možno ulehčiti vyrovnávacím fondům. Úvěr je přípustný pouze pro trvalé investice, nikoliv pro spotřebu, pro tu právě je vyrovnávací fond. Nedoporučuje soustavu úředlovou, při níž může dojiti k údělům zcela náhodným. Zejména Slovensko by dopadlo špatně, poněvadž zde schází základna daňová, a zde právě úkoly jsou větší. Není také možno děliti úkoly obce na vlastní a přenesené, a podle toho rozlišovati subvence. Spíše jest lišiti úkoly rázu místního a obecného. Domnívá se, že námět guv. Dr. Pospíšila nepatří k věci. Po krátké debatě o stylistice resoluce přijata byla v tomto znění:

Třetí sjezd právníků československých v Bratislavě uvažuje o otázce zachování vyrovnávacích fondů při definitivní úpravě financí svazků územní samosprávy dospěl k tomuto závěru:

Instituce vyrovnávacích fondů, která byla naprosto nutná při provizorní úpravě financí těch, nehodí se pro úpravu definitivní.

Definitivní úpravě, kterou má sjezd za velice naléhavou, předchází však řádné rozdělení úkolů jednotlivých svazků územní samosprávy s patřičným zřetelem k významu potřeb prováděním úkolů těch ukázaných.

Při tom bylo by uvažovati též o tom, jak osloboditi jednotlivé svazky územní samosprávy od břemen, která na se vzaly pláče úkoly podle nového rozdělení příslušející svazku vyššímu, čímž bude také možno zdokonaliti finančně právní základ pro bezpečnost úvěru komunálního.

Zemím jakožto vrcholným organisacím samosprávy bylo by uiožiti, aby podle možnosti napomáhaly vhodnou finanční

pomoci ke stejnoměrnému vývoji pokroku u svazků nižších. Vadou dnešních vyrovnávacích fondů jest, že jsou konstruovány jako neosobní jmění, které spravuje země, aniž má za ně finanční odpovědnost. Doporučuje se proto učiniti zemské hospodářství vyrovnávacím bodem pro nižší samosprávné svazky a dotováti zemi ve způsobě účelů dostatečně tak, aby byla samospráva při úzkostlivé ekonomii v rovnováze.

(Dr. Basch, Dr. Čákrť, Jindř. Žáček.)

O t á z k a 2.: Reforma trestního práva důchodkového.

Práce podali: Dr. Eduard Steinhauser, min. rada min. fin., Dr. F. Vaverka, tajemník Obch. kom., Bratislava.

Referent vrch. fin. rada H. B o n n e r přednesl obsah obou písemných prací a pro odůvodnění navržené resoluce vyzdvihl zejména konkrétní návrhy, vyslovené v práci min. rady Dr. Steinhausera, jež akceptoval beze změny. Navržená resoluce referentem zněla:

»Třetí sjezd právníků československých uvažuje o reformě trestního práva důchodkového doporučuje: 1. aby prozatím, než uskutečnění se nový jednotný trestní zákon a trestní řád obecný, byla provedena reforma důchodkového trestního práva jednotně pro celý československý stát podle zásad moderního trestního práva a soudnictví (zásady obžaloby, ústnosti líčení, volného uvážení důkazu a pod.) 2. zejména ale, aby aspoň prozatím byla formální část trestního řízení vybudována jednotně pro celou oblast čsl. republiky podle moderních zásad soudního řízení přizpůsobením soudního řízení v trestních věcech důchodkových řízení na Slovensku platnému, a to za podpůrné platnosti trestních řádů soudních; 3. aby při složení nalézacích a odvolacích trestních senátů pamatováno bylo na žádoucí součinnost finančních právníků; 4. aby vytvořeno bylo zákonné dílo, upravující jednotně trestní právo daňové pro všechny obory přímých a nepřímých daní podle zásad moderního trestního práva.«

V diskusi bylo především Dr. V. V y b r a l e m vylíčeno požadavky snah, usilujících o jednotnou kodifikaci celého finančního práva trestního na příkladu německého »Reichsabgabenordnung«, jehož organizační i teoretickou problematiku podrobně vyložil. Poznatky vyplývající z hořejšího rozboru aplikoval potom na naši situaci kodifikační a vyslovil se v důsledku toho pro recepci zásad správního trestního práva a správního soudnictví v proponované kodifikaci finančního práva trestního, resp. i v parcielní úpravě reformovaného důchodkového práva trestního, o níž se sjezd má vysloviti. Tento návrh směřoval zejména proti znění 4. bodu oficiálně navržené resoluce, neboť jím se prejudikuje budoucí kodifikaci finančního trestního práva.

V další diskusi senátní prezident K o p f s t e i n namítá proti oficiální resoluci, že by navržená úprava zatížila podstatně obecné soudy. Při tom by byl tvořen zásadní rozdíl mezi úpravou trestního soudnictví daní přímých, založenou na principu smíšených senátů a připouštějící v konečném stadiu revisi Nejvyššího správního soudu, a mezi

trestním právem daní spotřebních, pro něž fungují dnes zvláštní důchodkové soudy a ve smyslu reformy soudy obecné. Navrhuje proto unifikaci trestního soudnictví všech daní a dávek, přikloněním se k principu organizace trestního soudnictví v daních přímých, s případnou reformou dnešních smíšených senátů potud, že by odstraněn byl z nich živel laický a nahrazen úředníkem odborným. Dr. Balcar navazuje na toto mínění soudi, že pro Slovensko znamenalo by to zhoršení dosavadního stavu. Žádá proto, aby pro důchodkové trestní právo byly převzaty zásady o řízení a organizaci, uplatněné v osnovách nového trestního řádu. Min. rada Steinhauer k této otázce uvádí, že ministerstvo spravedlnosti je pro přikázání důchodkových deliktů řádným soudům. Finanční správa vyhne se při této organizaci výtece, že je soudcem ve vlastní věci. Oproti názoru sen. pres. Kopfsteina konstatuje, že cesta k N. s. s. je obtížnější než normální cesta u řádných soudů. K názoru Dr. Balcara uvádí, že reformované důchodkové právo trestní je třeba přizpůsobiti platnému trestnímu řádu, nikoliv osnovám, které se teprve mají stát zákonem, aby nebyla obcházena parlamentní tribuna. Trestní řád může mít platnost subsidiární. Dr. Vavricka přiklání se úplně k oficiální resoluci a proti mínění Dr. Vybrala přimlouvá se za to, aby trestní právo finanční v budoucnosti jednotně kodifikované bylo vybudováno na zásadách moderního trestního práva a soudnictví, nikoliv na zásadách práva a soudnictví správního. Žádá při tom jednak, aby v trestních věcech finančních byly příslušny řádné soudy, protože dnes lze docílit specialisace soudcovské, jednak aby veřejným žalobcem nebyly finanční úřady, nýbrž z důvodů psychologických třeba finanční prokuratury. Rada N. s. s. Mašek doporučuje v zájmu unifikace trestního práva a soudnictví návrh sen. pres. Kopfsteina. Okr. ředitel Dr. O. Heim požaduje, aby trestní předpisy daňové obsahovaly podrobné definice daňových deliktů, k čemuž zaujímá stanovisko min. rada Steinhauer.

Referent po závěrečných vývodech předsedových upouští od 4. bodu resoluce o zásadách budoucí kodifikace jednotného finančního práva trestního, nevzdávaje se naděje, že k ní jednou dojde. Ke konkrétní otázce reformy důchodkového práva trestního zdůrazňuje, že nutno jest jednotně upravit v moderním duchu alespoň formální část důchodkového práva trestního, ježto dnešní stav je neudržitelný.

Po stručné debatě bylo docíleno souhlasu o tom, že zmínka o kodifikaci finančního trestního práva (nikoliv o zásadách, jimiž kodifikace bude ovládána) bude pojata do úvodního bodu oficiální resoluce, která pak byla přijata jednomyslně v tomto znění:

Třetí sjezd právníků československých uvažuje o reformě trestního práva důchodkového doporučuje, aby do té doby, než bude vytvořeno zákonné dílo, upravující jednotné trestní právo finanční:

1. byla provedena reforma důchodkového trestního práva jednotně pro celý československý stát podle zásad moderního trestního práva a soudnictví — zásady obžaloby, ústnosti líčení, volného uvážení důkazů a pod.,

2. zejména ale, aby aspoň prozatím byla formální část trestního řízení vybudována jednotně pro celou oblast ČSR. podle moderních zásad soudního řízení, přizpůsobením soudního řízení v trestních věcech důchodkových na Slovensku platného a to za podpůrné platnosti trestních řádů soudních,

3. aby při složení nalézacích a odvolacích senátů trestních pamatováno bylo na žádoucí součinnost finančních právníků.

(Dr. Vybrál, Dr. Basch, Dr. Čákrť, Jindř. Žáček.)

* * *

*

O t á z k a 3.: Reforma práva poplatkového.

P í s e m n é práce podali: Prof. Dr. Caha, Dr. Jos. David, sekret. Svazu pojišť. a Zd. Lepař, pres. zem. fin. řed. v. v. v Brně.

R e f e r e n t pres. L e p a ř podává resumé písemných prací prof. J. Cahy a dr. Davida a připomínek dr. Giessmanna, který doporučuje snížení pojišťovacích poplatků. Odkazuje na svou kritiku a stanovisko podané ve vlastní práci. Doplnuje ji některými detaily. Nesouhlasí s prof. Cahou v tom, aby se finanční předpisy o oceňování přizpůsobily předpisům soudním.

V d e b a t ě prof. C a h a navrhuje úpravu ve dvou až třech zákonech: zvlášť dávky, soudní poplatky a správní poplatky. Jednotný zákon by byl příliš rozsáhlý a neúčelný. Dávky se mění častěji než poplatky. Hlavní zásady: nezaplatňovati vyhotovení právních listin z každého jednání se má vybíratí poplatek. Sen. pres. Kopfstein polemizuje s prof. Cahou, že reforma nebude kompilací, nýbrž bude to nový zákon. O soudních poplatcích nemohou rozhodovati soudy, nýbrž finanč. úřady. Sekční šéf C h o c h o l e žádá, aby látka byla uspořádána a doplněna, nelze však opomenouti zřetelů rozpočtových. Doporučuje jeden zákon o třech částech s názvem: Zákon o taxách a poplatcích. Bude však nutno zákonů několik, alespoň zvláštní zákon o soudních poplatcích, jak si přeje justiční správa. Není pro systém něm. o soudních poplatcích, který znamená nové zatěžování soudů a zdražení procesů a psychologicky není vhodný. Upuštění od kolků je krok zpět, poněvadž kolek je nejlevnější způsob vybírání. Sazba správních poplatků má býti podle přání parlamentu řešena zákonem. Pro ně má býti samostatná všeobecná část. Není vhodné zrušiti kolků ze soukromých vysvědčení a obchodních knih, poněvadž jsou již vžité. Bursovní daň a poplatky pojišťovací mají býti upraveny ve zvláštních zákonech. Pokud se týče systematiky, doporučuje sdružení právní jednání podle hospodářské funkce. Dr. M a š e k uvádí, že bude těžko spojití do zákona buďto jeden zákon s částí všeobecnou a materiální, nebo tři zákony se stejnou všeobecnou částí. Doporučuje, aby nový zákon byl co možná přesný a jasný a odstranil komplikovanost (reformatio in peius). Jest nutno vyřešiti poměr poplatků k dani z obratu. Dr. H e i m žádá jasnost, jednoduchost a odstranění ustanovení taxativních. Vl. r. J e ř á b e k ukazuje, že v praxi se ukázalo, že všeobecná ustanovení speciálních zákonů nestačí, uvádí příklady z práva platného na Slovensku, kde jest nutno analogicky používatí zákonů všeobecných. Navrhuje, aby až do konečné úpravy byly slovenské předpisy nahrazeny předpisy z historických zemí, náležitě upravenými. S. šéf C h o c h o l e podotýká, že návrh vl. r. Jeřábka narazil by na přílišné obtíže v parlamentě a nelze jej proto realizovati. Jest lépe vyčkati konečné jednotné úpravy. Referent pres. L e p a ř v doslově upozorňuje, že bude asi nutno, upravití některé části poplatkového práva před konečnou úpravou jednotnou, jak toho bude vyžadovati postup zákonodárných prací v právu soukromém. Při reformě má býti přijata zásada, že základem poplatku je právní jednání, vyjímaje případy, kdy je to technicky nemožné. Na to resoluce usnesena takto:

1. Uznávajíce naléhavost poplatkové reformy z důvodu unifikace i kodifikace, máme za to, že mají býti do reformy pojalý všechny předměty, spadající v rámec nynějšího poplatkového a taxového zákona, jakož i jejich dodatků, a že mají býti upraveny vlastní poplatky a daňové dávky každá zvlášť v souhlase s teorií právní vědy buď ve zvláštních zákonech nebo v samostatných oddílech zákona jediného.

2. Tyto zákony resp. oddíly buďtež opatřeny částí všeobecnou a zvláštní, sestavenou systematicky a nikoliv abecední. Připojení abecedního seznamu jednak poplatných předmětů, jednak osvobození, uznává se za vhodné. — Ponechání posavadního rozdělení na poplatky kolkové a přímé se nedoporučuje.

3. Sazba stupnicová budiž nahrazena procentovou. Zásadu, že také při právních jednáních uzavíraných o movitostech a o právech má býti poplatným předmětem právní jednání a že jedno a totéž právní jednání má býti zdaněno pouze jednou, je záhodno důrazně provést.

(Dr. Basch, Dr. Čakrt, Jindř. Žáček.)

ZAKLÚČENIE.

Závěrečnú valnú schôdzu zahájil dňa 13. októbra v Slov. Nár. divadle o 16. hod. predseda sjazdu Dr. V. Fajnor. Po prečítaní príslušných bodov jednacieho poriadku pristúpilo sa k hlasovaniu o navrhnutých rezolúciách, ktoré predniesli jednatelia jednotlivých sekcii, pp. Dr. Jar. Sebotka, Dr. Václav Sýkora, Dr. Bohumil Lanštiak, Dr. Rupert Pintera, Dr. Juraj Kázár a Frant. Kabelka.

Všetky rezolúcie boli prijaté j e d n o h l a s n e. Len oznámenie jednatela III. vedeckého odboru pre občianský súdny poriadok, že v prvej otázke: »či majú byť pripustené nova v odvolacom pokračovaní a v akých medziach« — nedošlo k žiadnemu usneseniu, vyvolalo nesúhlas, a keď predsedajúci Dr. Fajnor prehlásil, že túto otázku, vzhľadom na dezorganizáciu a nevedeckosť jej prejednávania, berie ex presidio z denného poriadku, ohlásil Dr. Emil Stodola, predseda advokátskej komory bratislavskej, že sa proti tomu v mene slovenských advokátov ohradzuje.

Po prijatí rezolúcií bol schválený návrh II. prezidenta Najvyššieho súdu Dr. V á ť n e h o, aby sa sjazdy československých právnikov na budúce konaly miesto každého piateho roku, každého tretieho roku a aby sa budúci sjazd konal r. 1932 v Prahe. Svoj návrh odôvodňoval tým, že v medzidobí päti rokov sa nashromáždí priveľa složitých otázok, ktoré treba riešiť, následkom čoho zákonodárne sbory nemajú možnosti spolupracovať s právnictvom. Ďalej poznamenal, že budúcemu sjazdu sa nemá predložiť tak obsiahly súbor otázok k riešeniu a že podľa prania pápa prezidenta republiky má sa venovať viacej pozornosti otáz-